

talte sig, hvad det sidst omhandlede Punkt angik. Han sagde, at det vilde være urigtigt at give det sjællandske Selskab Concession paa den her omhandlede Sydbane og saa henviser til, at Staten jo selv kunde bygge eller lade Andre bygge paa Lolland og Falster, da det kunde forudsættes, at den sidstnævnte Bane ikke vilde betale sig, hvorimod den førstnævnte vilde give 5 à 6 pCt. i Rente. Det erede Medlem gjør, forekommer det mig, ikke Planen om at bygge paa Lolland og Falster nogen god Tjeneste ved at forudsætte, at den lolland-falsterste Bane vilde forrente sig saa daarligt; men han glemmer fremfor Alt, at det hele Raisonnement aldeles ikke passer, idet det jo maa erindres, at om 14 Aar er Forholdet imellem Selskabet og Staten saaledes, at Staten kan udløse Selskabet, og hvis Selskabet da har 5 eller 6 pCt. i Rente af sin Capital, og Selskabet fremdeles ikke vil ubvilge Forholdet paa en saadan Maade, som ansees for ønskelig, og som med Villighed kan forlanges, saa staaer det i Statens Magt selv at tage det hele Jernbanevæsen i sin Haand, — og 14 Aar er jo i disse Forhold ikke nogen lang Periode. Jeg har den Overbeviisning, at naar Banen bliver fuldbendt til Bordingborg, vil det ikke vare mange Aar, inden den bliver forlænget over Falster og Lolland, for det Første, fordi — som jeg sagde før — Udsigten til, at den lolland-falsterste Bane vil betale sig, da vil være meget større end nu, og dernæst, fordi Staten har en Klemme paa Selskabet, som har den allerstørste Betydning. Naar nemlig det sjællandske Selskab, efterat have bygget Banen til Bordingborg, og efterat Banen er kommen i Drift sammen med de øvrige sjællandske Baner, ikke vil gaae videre, vil stagnere, navnlig ikke vil føre Banen over Falster og Lolland, saa har — for at jeg skal sige det endnu engang — Staten det i sin Magt at tage Banerne fra det sjællandske Selskab. Men, hvis de sjællandske Baner til den Tid forrente sig med 5 à 6 pCt. eller Mere, og naar Staten siger til det sjællandske Selskab: Hvis du ikke vil overtage at bygge Banen over Lolland og Falster, saa benytter jeg min Ret ifølge Loven af 27de Februar 1852 til at udløse dig af hele Banenettet

mod pari — uden Hensyn til dine langt højere Renter —, saa vil der sandelig være en stor Opfordring for Selskabet til at overtage disse Baners Bygning, en meget større Opfordring, end der vil være for nogensomhelst Anden.

**Adler:** Jeg skal ikke indlade mig paa at tale enten for eller imod Sagens Overgang til 2den Behandling, thi efter det Standpunkt, hvorpaa Sagen nu staaer, og efter de Udtalelser, der have fundet Sted, selv fra dem, der ere Modstandere af Lovforslaget, og da navnlig det erede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), som vilde have Sagen i Udvalg, for at den der kan døe Straabød, maa det vel antages som givet, at man lader den gaae til 2den Behandling. Men der var strax i Begyndelsen af hans Udtalelser ikke en Anthyndning, men en bestemt Udtalelse, som jeg paa det Allerbestemteste maa tilbagevise, en Udtalelse, som er kommen frem under en noget anden Form mange Gange om disse Baner ganske specielt — senere skal jeg komme tilbage til det krøhneste Project —, nemlig den, at, hvis det sjællandske Selskab ikke havde forstaaet at stille sig saaledes, som det har, ikke havde forstaaet at skaffe sig Talsmænd, ikke havde forstaaet at skaffe sig Interesser og Actionairer paa Børsen, saa vilde Sagen staae anderledes. Jeg tror, at det er en aldeles utilbørlig og, tør jeg bestemt sige, aldeles uberettiget Udtalelse. Med Hensyn til, hvad det erede Medlem udtalte om det krøhneste Project, har han fuldstændigt uret, og jeg tør i saa Henseende, fordi jeg her kan paatalde min Historie, udtale mig personligt derom, skjøndt det ikke er mig magtpaaliggende kun at forsvare min egen Person, men det kun er mig magtpaaliggende at forsvare Sagens Standpunkt og Handelsstandens Standpunkt. Jeg har fra Først af — og det er Tilfældet med mig endnu — holdt overmaade Meget af det krøhneste Project, naar vi kunde faae det; jeg har, skjøndt der i saa Henseende er blevet smilet ad mig, holdt paa, at det kunde lade sig gennemføre, og talt Meget derfor her i Thinget, har navnlig forrige Aar talt Meget for, at vi af denne Grund ikke skulde gaae ind paa andre Projecter. Jeg